

versity, en af de kyndigste specialister på den internationale valutapolitikens område, tidligere knyttet til valutafonden i Washington og medvirkende ved oprettelsen af den europæiske betalingsunion. Triffin har fornylig udgivet en bog om dette spørgsmål, hvori han dels analyserer risikoen for et sammenbrud af det nuværende valutasystem, dels antyder veje til at forbedre systemet, således at denne risiko kan afværges i tide. Bogen er en udbygning af synspunkter, som forfatteren blandt andet fremførte på det internationale møde af nationaløkonomer i Helsingør i september 1959. For at få en bog ud af det, har han optrykt de samme tankegange i flere forskellige udgaver, men trods disse gentagelser er bogen værd at stifte bekendtskab med. Den er som helhed skrevet i et klart og levende sprog og kræver derfor ikke særlig store teoretiske forudsætninger hos læseren.

Triffin fremhæver, at det nuværende valutasystem er baseret på, at de forskellige lande opbygger deres valutaeserver hovedsagelig i form af tilgodehavender i visse nøglevalutaer, navnlig den amerikanske dollar og det britiske pund. Guldproduktionen er utilstrækkelig til at sikre en vækst i de monetære guldforråd, som svarer til væksten i verdensomsætningen og dermed behovet for valutaeserver. Det er imidlertid risikabelt, at det internationale valutasystem på denne måde bygger på tilliden til nogle få landes nationale, økonomiske politik. Specielt fremhæver Triffin, at der i de sidste tre år er sket en mærkbar forringelse af U. S. A.s internationale likviditet. Fortsætter dette, risikerer man drastiske forholdsregler fra den amerikanske regering til skade for en rolig udvikling af den frie verdens økonomi.

Triffins forslag går ud på, at man bør skabe et egentligt internationalt betalingsmiddel til supplerende af de utilstrækkelige guldreserver. Han forestiller sig, at valutafonden i Washington bør udbygges til at

blive en slags international centralbank, hvor alle lande skulle holde en vis mindsteandel af deres samlede valutaeserver. I virkeligheden er denne tanke ikke ny. Den minder meget om det forslag til en international clearingunion, som Lord Keynes fremsatte under krigen, men som på grund af modstand navnlig fra amerikansk side erstattedes med valutafondens nuværende vedtægter. Triffin har dog udformet sit forslag således, at han mener at have begrænset risikoen for, at valutafonden skulle udfolde en stærk inflatorisk lånevirkning.

Det kan nok synes unødigt pessimistisk, når Triffin er tilbøjelig til at vente en gentagelse af valutasammenbruddet fra 1931. Det havde dog sin baggrund i alle tiders alvorligste verdenskrise. Ikke desto mindre er det utvivlsomt rigtigt, at vort nuværende valutasystem hviler på et spinkelt grundlag. Hans forslag fortjener derfor opmærksomhed, ligesom hans analyse af farerne ved den nuværende situation er værd at læse.

P. Nyboe Andersen.

Thorkil Kristensen and Associates: The Economic World Balance. Munksgaard, North-Holland Publishing Company, 377 sider, pris kr. 46,-.

Der tales meget i vore dage om behovet for et samarbejde på tværs af de mere eller mindre vilkårlige grænser, som traditionelt er afstukket for de forskellige videnskabsgrene. Sommer-universiteterne er et forsøg på at bygge bro mellem videnskaberne, men når det gælder det praktiske samarbejde om konkrete opgavers løsning, er en tværvideenskabelig indsats endnu forholdsvis sjælden. Allerede af den grund hilser man med glæde den analyse af verdens økonomiske vækstmuligheder frem til 1980, som fornylig er udgivet med professor Thorkil Kristensen som hovedforfatter.

Udarbejdelsen af dette værk blev besluttet i anledning af Det Udenrigspoliti-

versity, en af de kyndigste specialister på den internationale valutapolitikens område, tidligere knyttet til valutafonden i Washington og medvirkende ved oprettelsen af den europæiske betalingsunion. Triffin har fornylig udgivet en bog om dette spørgsmål, hvori han dels analyserer risikoen for et sammenbrud af det nuværende valutasystem, dels antyder veje til at forbedre systemet, således at denne risiko kan afværges i tide. Bogen er en udbygning af synspunkter, som forfatteren blandt andet fremførte på det internationale møde af nationaløkonomer i Helsingør i september 1959. For at få en bog ud af det, har han optrykt de samme tankegange i flere forskellige udgaver, men trods disse gentagelser er bogen værd at stifte bekendtskab med. Den er som helhed skrevet i et klart og levende sprog og kræver derfor ikke særlig store teoretiske forudsætninger hos læseren.

Triffin fremhæver, at det nuværende valutasystem er baseret på, at de forskellige lande opbygger deres valutaeserver hovedsagelig i form af tilgodehavender i visse nøglev valutaer, navnlig den amerikanske dollar og det britiske pund. Guldproduktionen er utilstrækkelig til at sikre en vækst i de monetære guldforråd, som svarer til væksten i verdensomsætningen og dermed behovet for valutaeserver. Det er imidlertid risikabelt, at det internationale valutasystem på denne måde bygger på tilliden til nogle få landes nationale, økonomiske politik. Specielt fremhæver Triffin, at der i de sidste tre år er sket en mærkbar forringelse af U. S. A.s internationale likviditet. Fortsætter dette, risikerer man drastiske forholdsregler fra den amerikanske regering til skade for en rolig udvikling af den frie verdens økonomi.

Triffins forslag går ud på, at man bør skabe et egentligt internationalt betalingsmiddel til supplerende af de utilstrækkelige guldreserver. Han forestiller sig, at valutafonden i Washington bør udbygges til at

blive en slags international centralbank, hvor alle lande skulle holde en vis mindsteandel af deres samlede valutaeserver. I virkeligheden er denne tanke ikke ny. Den minder meget om det forslag til en international clearingunion, som Lord Keynes fremsatte under krigen, men som på grund af modstand navnlig fra amerikansk side erstattedes med valutafondens nuværende vedtægter. Triffin har dog udformet sit forslag således, at han mener at have begrænset risikoen for, at valutafonden skulle udfolde en stærk inflatorisk lånevirkning.

Det kan nok synes unødigt pessimistisk, når Triffin er tilbøjelig til at vente en gentagelse af valutasammenbruddet fra 1931. Det havde dog sin baggrund i alle tiders alvorligste verdenskrise. Ikke desto mindre er det utvivlsomt rigtigt, at vort nuværende valutasystem hviler på et spinkelt grundlag. Hans forslag fortjener derfor opmærksomhed, ligesom hans analyse af farerne ved den nuværende situation er værd at læse.

P. Nyboe Andersen.

Thorkil Kristensen and Associates: The Economic World Balance. Munksgaard, North-Holland Publishing Company, 377 sider, pris kr. 46,-.

Der tales meget i vore dage om behovet for et samarbejde på tværs af de mere eller mindre vilkårlige grænser, som traditionelt er afstukket for de forskellige videnskabsgrene. Sommer-universiteterne er et forsøg på at bygge bro mellem videnskaberne, men når det gælder det praktiske samarbejde om konkrete opgavers løsning, er en tværvideenskabelig indsats endnu forholdsvis sjælden. Allerede af den grund hilser man med glæde den analyse af verdens økonomiske vækstmuligheder frem til 1980, som fornylig er udgivet med professor Thorkil Kristensen som hovedforfatter.

Udarbejdelsen af dette værk blev besluttet i anledning af Det Udenrigspoliti-

ske Selskabs 10-års jubilæum i efteråret 1956. Arbejdet er udført af en dansk studiekreds på 12 medlemmer, som foruden økonomer og statistikere har omfattet to erhvervsgeografer, tre naturvidenskabsmænd og en historiker. Blandt de ved Handelshøjskolen virkende lærerkræfter har foruden Thorkil Kristensen lektor Kjeld Bjerke og assistent Per Kongstad deltaget, og blandt tidligere lærere professor P. Nørregaard Rasmussen.

Bogen er ikke en samling af handlinger af gruppens enkelte medlemmer, men hvert kapitel har draget fordel af hele den i gruppen repræsenterede sagkundskab. Denne vanskelige, men værdifulde arbejdsform har ført til gode resultater, hvad indholdet angår, uden at formen er kommet til at lide under det. Bogen virker homogen i stil og sværhedsgrad og er som helhed ikke vanskelig at læse. Dog kræver afsnittene om økonomiske vækstmodeller en vis fortrolighed med national-økonomiske tankegange.

Bogen rummer et væld af oplysninger om de økonomiske forhold i verdens forskellige regioner, dels som de tegner sig for øjeblikket, dels som de ventes at ville udvikle sig frem til omkring 1980. Det er forståeligt, men måske ikke helt berettiget, om de fleste læsere vil interessere sig særligt for fremtidsperspektiverne. Bogen nøjes ikke med vage udtalelser herom, men søger ved hjælp af en variant af den såkaldte Cobb-Douglas-formel at beregne tal for væksten i nationalindkomsten totalt og pr. indbygger indtil 1980 i de 9 forskellige regioner, man opdeler verdensøkonomien i. Som naturligt er, tages der meget stærke forbehold med hensyn til disse forudsigelser usikkerhed. Trods dette har man anset det for rigtigt at gennemføre beregningerne, idet man understreger behovet for en revision af tallene med korte mellemrum.

Bogen har stor interesse som et pionerarbejde, der dristigt anvender en meget ufuldkommen teori om økonomisk vækst

og selv yder bidrag til uddybning af denne teori ikke mindst ved sin tværvidenskabelige karakter. Iøvrigt skal bogens resultater ikke nærmere gennemgås eller kommenteres her. Dimittender og studerende ved Handelshøjskolen og andre interesserede vil kunne læse bogen med stort udbytte, og der er grund til at lykønske Thorkil Kristensen med fuldførelsen af dette arbejde, der er blevet afslutningen på hans virksomhed ved Handelshøjskolen og samtidig en værdig indledning til hans nye betydningsfulde stilling som generalsekretær for O. E. E. C. og O. E. C. D.
P. Nyboe Andersen.

Samuel Karlin: *Mathematical Methods and Theory in Games, Programming and Economics, Vol. I and II.* Addison-Wesley Publishing Company, Inc. 1959. 433 and 386 p.

Karlin er – efter eget udsagn – en af de matematikere, der forsøger at udvikle matematiske metoder, så de kan anvendes på socialvidenskabelige problemstillinger, herunder navnlig beslutningsprocesser. Hans to bøger behandler en del matematik, der efter hans opfattelse er essentiel her, nemlig spilteori, programmeringsteori, flertrins beslutningsteori og statistisk beslutningsteori. Han lægger dog hovedvægten på to-personers spillet og den hermed i matematisk forstand forbundne lineære programmering.

Medens spilteorien beskæftiger sig med en behandling af interesseudsætninger, beskæftiger programmeringen sig med at optimere en målsætningsfunktion, hvori der indgår flere variable. Grunden til at den gammeldags differentialregning kommer til kort i mange af disse problemer er, at deres løsninger falder på selve grænserne af et løsningsrum. Den dynamiske programmering, der beskæftiger sig med flertrinsprocesser, søger at systematisere hvilken indflydelse det får på den enkelte beslutnings optimale udformning, at den er afhængig dels af de fortidige be-